Pääsihteeri Seppo Tiitinen 17.11.2015

Puhemiesneuvoston ehdotus PNE 1/2015 vp

Nimitystoimivalta eduskunnan kansliassa

Eduskunnan virkamieslakiehdotuksen 10 §:n 1 momentin mukaan "eduskunnan pääsihteerin valitsemisesta säädetään eduskunnan työjärjestyksessä (40/2000). Kansliatoimikunta nimittää sellaisiin eduskunnan kanslian virkoihin ja määräaikaisiin virkasuhteisiin, joiden kelpoisuusvaatimuksista säädetään eduskunnan kanslian ohjesäännön (/) 28 §:n 1 momentissa. Muihin eduskunnan kanslian virkoihin ja määräaikaisiin virkasuhteisiin nimittää eduskunnan pääsihteeri."

Ohjesääntöehdotuksen 28 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa säädetään sellaisten eduskunnan virkamieslain 4 §:n 2 momentissa säädettyjen eduskunnan kanslian virkojen kelpoisuusehdoista, joita ei saa perustaa, lakkauttaa eikä nimeä muuttaa, ellei kutakin virkaa ole valtion talousarviossa eritelty. Momentin 3 kohdassa säädetään henkilö- ja virkaluettelossa eriteltyjen vaativien esimies- ja asiantuntijavirkojen kelpoisuusehdoista.

Nykyisessä eduskunnan virkamiehistä annetun lain 10 §:ssä on vastaavankaltainen viittaus muotoiltu niin, että kansliatoimikunta nimittää virkasuhteisiin, "joiden erityisistä kelpoisuusvaatimuksista säädetään kanslian ohjesäännössä." Nykyisen kanslian ohjesäännön 32 §:n 1 momentin 7 - 14 kohdissa on säädökset erityisistä kelpoisuusehdoista niihin virkoihin, jotka kuuluvat eduskunnan virkamieslain 10 §:n mukaan kansliatoimikunnan nimitystoimivallan piiriin.

Eduskunnan virkamieslakiehdotuksen 10 §:n perustelujen mukaan "kansliatoimikunnan toimivaltaa koskeva viittaus ohjesääntöön on tarpeen muuttaa, koska eduskunnan kanslian ohjesäännön kelpoisuusehtoja ehdotetaan muutettavaksi. Muutoksella on vain vähäinen vaikutus kansliatoimikunnan ja pääsihteerin väliseen toimivallan jakoon."

Eduskunnan kanslian ohjesääntöehdotuksen 28 §:n perustelujen mukaan "pykälässä säädetään eduskunnan kanslian virkojen erityisistä kelpoisuusehdoista. Säännöksen rakennetta ehdotetaan muutettavaksi siten, että vain kanslian ylimmät virat mainitaan säädöstekstissä ja muut voimassaolevan ohjesäännön 32 §:ssä luetellut virat käsitellään yhtenä kokonaisuutena 1 momentin 3 kohdassa." Lisäksi perusteluissa todetaan, että "pykälän 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetuilla vaativilla esimiesviroilla tarkoitetaan toimistojen ja toimintayksiköiden päälliköitä ja näiden sijaisia. Vaativia esimiesvirkoja ovat nykyisin apulaistiedotuspäällikkö, apulaistoimistopäällikkö, atk-päällikkö, henkilöstöpäällikkö, johtava kielenkääntäjä, johtava pöytäkirjasihteeri, johtava tietoasiantuntija, johtava tutkija, kansainvälisen osaston apulaisjohtaja, kirjaston johtaja, tiedotuspäällikkö, tietohallintopäällikkö, tietopalvelupäällikkö, toimistopäällikkö ja vastaava työterveyslääkäri. Momentin 3 kohdan mukaan vaativia asiantuntijavirkoja ovat nykyisin eduskuntasihteeri, intendentti, kansainvälisten asiain neuvos, tarkastuspäällikkö, työterveyslääkäri, valiokuntaneuvos sekä vanhempi eduskuntasihteeri. Virkaa perustettaessa tai muutettaessa on päätettävä, onko virka 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettu vaativa esimies- tai asiantuntijavirka. Päätöksestä tehdään merkintä henkilö- ja virkaluetteloon."

Nykyisen ohjesäännön 32 §:n 1 momentin 7 - 14 kohdan luettelon pitäminen ajan tasalla on osoittautunut haasteelliseksi, koska ohjesääntöä pitäisi muuttaa aina, kun siinä lueteltujen virkojen nimikkeitä muutetaan taikka perustetaan uusia vastaavantasoisia virkoja ja lakkautetaan vanhoja.

Asiantuntijoiden kuulemisissa on ilmennyt, että lakitekstissä on ongelmallista viitata lakia selvästi alemman tasoisen säädöksen yksittäiseen säännökseen (ohjesäännön 28 §:n 1 momenttiin), jonka 3 kohdassa vielä viitataan edelleen henkilö- ja virkaluettelossa tehtävään erittelyyn siitä, mitkä virat kuuluvat 3 kohdassa tarkoitettuihin vaativiin esimies- ja asiantuntijavirkoihin. Erityisen ongelmalliseksi tämän säätämistavan tekee se, että tuon alemmantasoisen yksittäisen säännöksen sisältö, ja viime kädessä henkilö- ja virkaluettelossa oleva maininta, määrittelee tosiasiallisesti eduskunnan virkamieslain 10 §:ssä säädettävän kansliatoimikunnan ja pääsihteerin välisen toimivallanjaon rajan.

Edellä esitetyn perusteella eduskunnan virkamieslain 10 §:n säännösehdotusta pitäisi muuttaa. Asiantuntijoiden ongelmallisena, jopa laissa sopimattomana pitämä viittaus lakia alemmantasoiseen yksittäiseen säännökseen voidaan välttää siten, että kansliatoimikunnan nimitettäviksi määritellään toisaalta eduskunnan virkamieslain 4 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetut kanslian virat ja määräaikaiset virkasuhteet ja toisaalta muut eduskunnan

kanslian virat ja määräaikaiset virkasuhteet, joiden kelpoisuusvaatimuksena on ylempi korkeakoulututkinto. Ehdotus merkitsee lievää kansliatoimikunnan nimitystoimivallan laajenemista suhteessa pääsihteerin toimivaltaan.

Ehdotus eduskunnan virkamieslain 10 §:n 1 momentin uudeksi sanamuodoksi:

> Eduskunnan pääsihteerin valitsemisesta säädetään eduskunnan työjärjestyksessä (40/2000). Kansliatoimikunta nimittää *4 §:n 2 momentin 1 kohdassa mainittuihin eduskunnan kanslian virkoihin ja määräaikaisiin virkasuhteisiin. Lisäksi kansliatoimikunta nimittää niihin muihin eduskunnan kanslian virkoihin ja määräaikaisiin virkasuhteisiin, joiden kelpoisuusvaatimuksena on ylempi korkeakoulututkinto.* Muihin eduskunnan kanslian virkoihin ja määräaikaisiin virkasuhteisiin nimittää eduskunnan pääsihteeri.